

KARŞILAŞTIRMALI SİYASET

Benzer Ülke Rejimlerine Mukayeseli Bir Bakış

Editör: Doç. Dr. Sertan AKBABA

Yazarlar

Sertan AKBABA

Can AKBAY

F. Gökçen ÇETİN CAN

Mücahit İsmail COŞKUN

Pelin Sultan KARA

Erden KİŞİ

Metin ÖZKAN

Yaşar Pınar ÖZMEN

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

KARŞILAŞTIRMALI SİYASET

Benzer Ülke Rejimlerine Mukayeseli Bir Bakış

Editör: Doç. Dr. Sertan AKBABA

Son Okuma: Gamze Uçak

Kapak ve Sayfa Düzeni: Buse Dilara Dirim

©Siyasal Kitabevi Tüm Hakları Saklıdır.

2024 Mayıs, Ankara

ISBN No: 978-625-6586-15-4

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

Baskı:

Repro Bir Matbaacılık Kağ. Rekl. Tasarım Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47381

İvedik OSB Matbaacılar Sitesi 1514. Cad.

No: 23-25 Yenimahalle/ANKARA

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay/Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

e-posta: info@siyasalkitap.com

<http://www.siyasalkitap.com>

KARŞILAŞTIRMALI SİYASET

Benzer Ülke Rejimlerine Mukayeseli Bir Bakış

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	7
KISALTMALAR.....	9
GİRİŞ.....	11
BİRİNCİ BÖLÜM: YÖNETİM SİSTEMLERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ: KAVRAMSAL VE KURAMSAL TARTIŞMA	19
SERTAN AKBABA	
İKİNCİ BÖLÜM: HİPER BAŞKANLIK SİSTEMİ: BREZİLYA FEDERAL CUMHURİYETİ İLE BOLİVARCI VENEZUELA CUMHURİYETİ MUKAYESESİ.....	59
CAN AKBAY, MÜCAHİT İSMAİL COŞKUN	
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: BAŞBAKANLIK DEMOKRASİSİ: BİRLEŞİK KRALLIK VE FEDERAL ALMANYA CUMHURİYETİ MUKAYESESİ	105
METİN ÖZKAN, PELİN SULTAN KARA	
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: YARI-BAŞKANLIK SİSTEMİ: PORTEKİZ CUMHURİYETİ VE FRANSA CUMHURİYETİ MUKAYESESİ.....	151
F. GÖKÇEN ÇETİN CAN	
BEŞİNCİ BÖLÜM: OYDAŞMACI DEMOKRASİ: BELÇİKA KRALLIĞI VE İSVİÇRE FEDERAL CUMHURİYETİ MUKAYESESİ.....	187
SERTAN AKBABA	
ALTINCI BÖLÜM: TEK PARTİ REJİMLERİ: KÜBA CUMHURİYETİ VE VİETNAM SOSYALİST CUMHURİYETİ MUKAYESESİ	221
YAŞAR PINAR ÖZMEN	

YEDİNCİ BÖLÜM: YIRMİNCİ YÜZYIL ÖRNEKLERİYLE ASKERİ DİKTATÖRLÜK REJİMLERİ: ARJANTİN CUMHURİYETİ VE ŞİLİ CUMHURİYETİ MUKAYESESİ.....	263
ERDEN KİŞİ	
SONUÇ YERİNE	289

TEŞEKKÜR

Günümüz siyasetinin önemli konularından biri siyasal sistem tartışmasıdır. İnsanlar, tarih boyunca yönetme gücünün kim tarafından ne ölçüde ve nasıl kullanılacağı sorunsalı ile karşı karşıya kalmışlardır. Aslında güç merkezli ve gücün nasıl sınırlandırılacağı hususu bizleri farklı rejim türleri ile tanıştırmıştır. Bir yandan demokratik – yerleşik, kısmi, kusurlu – veya demokratik olmayan diğer bir adıyla otokratik – tek parti, askerî, monarşik, – yapıların kendilerine has birtakım özellikleri neticesinde nasıl bir sistem ortaya koyduklarını mukayeseli bir biçimde kitabımızda irdelemeye çalıştık. Değerli yazarlarımızın katkılarıyla her bölümde görüleceği üzere benzer yönetim sistemine sahip iki ülkenin mukayesesi ayrıntılı bir şekilde yapılmaktadır. Bu kitabın meydana gelmesinde bölümleriyle katkı sunan ve emeği geçen yazarlarımıza, öneri ve eleştirileriyle katkılarını sunan meslektaşlarıma, kitabımızın son halini yayına hazırlayan Siyasal Kitabevi'ne teşekkürlerimi sunuyorum.

Sertan Akbaba
Mayıs 2024

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AD	: Demokratik Eylem Partisi (Acción Democrática) (Venezuela)
BE	: Sol Blok (Bloco de Esquerda) (Portekiz)
CDS	: Halk Partisi (Partido Popular) (Portekiz)
CDU	: Hristiyan Demokratik Birliği (Christlich Demokratische Union) (Almanya)
CSU	: Hristiyan Sosyal Birliği (Christlich-Soziale Union) (Almanya)
COMECON	: Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi
COPEI	: Bağımsız Seçim Siyasi Organizasyon Komitesi (Comité de Organización Política Electoral Independiente) (Venezuela)
FDP	: Liberal Demokrat Parti (Freie Demokratische Partei) (Almanya)
LREM	: Cumhuriyet Yürüyüşü Partisi (La République en marche) (Fransa)
PCP	: Portekiz Komünist Partisi (Partido Comunista Portugues)
PS	: Sosyalist Parti (Partido Socialista) (Portekiz)
PSD	: Sosyal Demokrat Parti (Partido Social Democrático) (Brezilya)
PSUV	: Venezuela Birleşik Sosyalist Partisi (Partido Socialista Unido de Venezuela)
RPR	: Cumhuriyet İçin Miting Partisi (Rassemblement pour la République) (Fransa)
SED	: Almanya Sosyalist Birlik Partisi (Sozialistische Einheitspartei Deutschlands)

- SPD : Almanya Sosyal Demokrat Parti
(Sozialdemokratische Partei Deutschlands)
- UMP : Halk Hareketi İçin Birlik Partisi (Union pour
un mouvement populaire) (Fransa)
- URD : Demokratik Cumhuriyet Birliği Partisi (Unión
Republicana Democrática) (Venezuela)

GİRİŞ

Bu kitaba katkıda bulunanlar hem kuvvetler ayrılığı hem de kuvvetler birliği doktrinin ortaya koyduğu değerlerin tanınmasıyla ve aynı zamanda hem teorik hem de pratikteki son değişikliklerin ışığında geleneksel modelin temel yönlerini yeniden düşünme ihtiyacına bir nebze olsun katkı sunmaya çalışmışlardır. Son zamanlarda yapılan çalışmaların çoğu, yeni teorik savunmalar geliştirmeye veya kuvvetler ayrılığının amacının veya işleyişinin yeniden kavramsallaştırılmasına yöneliktir. Buna karşılık, bu kitap, mevcut çalışmalarda yeterince araştırılmadığına inanılan önemli gelişmeler ışığında doktrinin gelişimini farklı ülkelerde yönetim sistemlerine nasıl etki ettiğini ortaya çıkarmaktır. Bunu anlamanın yegâne yolu ise normatif açıdan ilke ve değerlerin vücut bulduğu, sosyolojik açıdan ise bütünleştirici bir güç olan anayasaları incelemek ve anlamaktan geçmektedir.

Bu nedenle, anayasanın otoritesinin kamuoyu tarafından kabul edilmesi, istikrarlı bir yönetim sisteminin geliştirilmesinde önemli bir role sahiptir. Bununla beraber, ortaya konan anayasanın, vatandaşlar tarafından sadakat ve bağlılık noktasında sahiplenilmesi gerekmektedir. Bu sahiplenme anlayışı kamuoyunda yaygın bir kabul gördüğü vakit, hem bireyler arasındaki kaynaşmayı, bir başka deyişle bir toplumu oluşturma hissiyatı gerçekleşir, hem de devletin toplum adına konuşma, hareket etme ve dolayısıyla onun üzerinde otorite uygulama yetkisi de gerçekleşmiş olmaktadır.

Klasik tanımıyla siyasal rejimler, kimlerin iktidara erişebileceğini; kimlerin hükümeti nasıl seçeceğini, yetkinin hangi koşullarda ve sınırlamalarda kullanılacağını belirlediği bir kurallar bütünüdür. Kitap çalışmasının ana hedefi yönetim

sistemleri olmakla beraber rejimlerin demokratik – yerleşik, kısmi, kusurlu – olması veya demokratik olmayan diğer bir adıyla otokratik – tek parti, askerî, monarşik, oligarşik – olmasının kendine has birtakım özellikleri neticesinde nasıl bir sistem ortaya koyduğunu mukayeseli bir biçimde irdelemektir. Bu çalışma yapılırken, devletlerin mevcut siyasal rejimleri bağlamında; yönetim sistemleri, yönetim şekilleri ve yönetim yapılarının doğrudan karşılaştırılması hedeflenmiştir.

Bunun için birbirine çok benzer ülkeler örneklemini tasarlanmalıdır. Bu yaklaşıma Adam Przeworski ve Henry Teune (1970) Olabildiğince Benzer Sistemler Tasarımı (Most Similar Systems Design) adını vermişlerdir. Burada birbirlerine çok benzer durumda olan siyasal sistemler seçilmektedir. Bu modelden yola çıkarak, bu kitap birbirine yakın yönetim sistemlerini mukayese ederek aralarındaki benzer ve farklı yönleri ortaya çıkarmayı hedeflemektedir.

Zira karşılaştırmalı siyasetin amacı da ülkeler arasındaki temel siyasi benzerlikleri ve farklılıkları ele almaktır. Kurumsal yapılardan siyasal katılıma, kitlesel davranışlardan demokratikleşmeye, rejim değişikliklerinden siyasal şiddete kadar farklı konuları içermesi bakımından zengin bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kitap farklı ülkelerde siyasetin örgütlenmesini incelemektedir. Ulusların kolektif kararlar alma konusundaki becerilerine ve beraberinde sorunlarını nasıl çözdüklerine mukayeseli bir bakış açısı ile yaklaşmaktadır. Bir dizi ülkeyi temel alan karşılaştırmalı siyaset, özellikle konumuzla ilgili zıt bakış açılarını ortaya çıkarma görevine de üstlenmektedir.

Karşılaştırmalı siyasetin bir başka hedefi de hakkında en az bilgi sahibi olduğumuz ülkeler hakkında daha fazla bilgi edinmemizi sağlamasıdır. Yabancı hükümetleri anlamak yalnızca yeni gelişmeleri yorumlamaya yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda pratik siyasi ilişkileri de anlamamıza yardımcı olmaktadır. Karşılaştırmanın ikinci bir avantajı, politika

sınıflandırmalarımızı geliştirmesidir. Örneğin anayasaları yazılı ve yazılı olmayan türlere, seçim sistemlerini ise orantılı veya orantısız formlere göre gruplandırabilmemizi sağlamaktadır. Dahası ülkeleri bu biçimlerden birine değil de diğerine yönelten faktörleri araştırmamıza ve anlamamıza yardımcı olabilmektedir. Örneğin ülke sisteminin başkanlık mı yoksa parlamenter sistem mi olduğu sorusuyla sınıflandırılması, bizi her birinin sonuçlarına bakabilmeyi ve fikir edinmeyi sağlamaktadır.

Genel olarak, çağdaş demokrasilerin kuvvetler ayrılığı teorisi ve çoğu demokratik anayasada, parlamentolar demokratik hükümetin kalbi ve tüm siyasi sistem için demokratik meşruiyetin en önemli kaynağı olarak tasavvur edilmektedirler. Oysa pratikte, neredeyse tüm anayasal demokrasilerde yürütme erki siyasetin merkezini işgal eder hale gelmiştir. Etkili hükümetin önemini vurgulayan yürütmenin, parlamentoyu siyasi olarak dışladığını, hatta siyasi gücü kendi görevlerinin, özellikle de yasama işlevinin ötesinde bir nebze geri plana ittiğini genel olarak gözlemleyebiliriz. Bu, seçilmiş yasama organlarının giderek parti veya hükümetteki koalisyon ortaklarınca sadece bir onay veyahut noter makamı haline geldiği (özellikle parlamenter sistemlerde) oldukça belirgindir. Ayrıca, idari kadrolar (bürokrasi) giderek daha fazla kural koyma/geliştirme yetkisini de üstlenme gayretinde gözükmektedir. Yaşanan bu gelişmeler doğrultusunda, üzerinde düşünmemiz gereken yasama kuvvetinin yaşadığı bu güç erozyonu meselesinin nasıl üstesinden gelineceği ve dahası sistem içindeki dengeleme rolünü nasıl sağlayacağıdır.

Literatürdeki başlıca konular, başkanlık sistemi, parlamentarizm ve yarı başkanlık sistemi arasındaki farkları anlama noktasında ilerlerken, bu sistemlerin yanında, bu çalışmada tek parti, askeri dikta gibi sistemlere de yer vererek her bölüm için seçilen örnek ülke rejimlerinin mukayesesi yapılmaktadır. Rejimlerin hayatta kalmasını, politika istikrarını

veya değişimini veyahut demokratik temsil ve hesap verebilirlik olanaklarını zaman içinde nasıl ve ne derece dönüştüğünü seçilen rejimler üzerinden mukayeseli bir tartışma amaçlanmaktadır. Sözü edilen değişim ve dönüşümden kasıt hükümetlerin özgürlüğü ne ölçüde sağladığı ya da tiranlığa ne ölçüde boyun eğdiği, doğrudan hükümet kurumlarının çalışma biçimiyle ilgilidir. Demokrasilerin şu anda karşı karşıya olduğu en büyük zorluk, yürütme erkinin hakimiyetidir. Farklı ülkelerde farklı dinamik ve örneklerle – *siyasetin kişiselleştirilmesi, parti ile devlet ayrımının belirsizleştiği, ideolojilerin bir ölçüde geriye itildiği* – ortaya çıkan bu hakimiyet durumu gücün nasıl dağılacağı hususunu yeniden tartışmaya açmaktadır.

Türkiye’de benzer çalışmalara bakıldığında, *karşılaştırmalı siyaset* terimi, tek bir ülkeyi incelemeyi ifade eder hale gelmiştir, örneğin Çin Halk Cumhuriyeti veya Rusya Federasyonu’nun ayrı başlık altında hükümetine ve siyasetine odaklanmak ve mukayese becerisini bir ölçüde okuyucuya bırakmaktadır. Bu çalışmada ise benzer yönetim sistemine sahip iki ülkeyi ele alarak aynı başlık altında birebir mukayese yapılmıştır. Bu suretle yönetim sistemleri benzerlik gösterse de yönetim yapısı ve bir ölçüde yönetim şeklindeki farklılık, bizi sistemi yeniden okumaya teşvik etmektedir. Bir örnek verilecek olursa, parlamenter yönetim sistemine sahip iki ülkenin, yönetim yapıları farklılık gösterdiğinde (üniter, bölgesel veya federal) bu durum beraberinde yönetim sistemi içindeki uygulamalarda da değişikliklere yol açmaktadır. Dünya ölçeğinde parlamentarizm ile yönetilen birçok ülke olduğu ve birçok benzer durumu paylaştıkları görülmekle beraber, parlamentarizmi benimsemiş bu ülkelere yakından bakıldığı vakit birçok farklılığı da barındırdıkları görülebilir.

Yönetim sistemleri, hükümet etme biçimleri veya rejim türleri üzerine geniş bir literatür bulunmaktadır. Karşılaştırmalı siyaset ise bu noktada mukayesenin önemini ortaya koyarak yönetim sistemlerinin benzer ve farklı yönleri hakkında

daha fazla bilgi edinmemizi sağlamaktadır. Kitabın birinci bölümünde sistem mukayesesine geçmeden, temel kavramlar ve kuramsal yaklaşımların tartışması yapılmaktadır. Kuvvetler ayrılığı ve kuvvetler birliği teorisi üzerinden kuramsal tartışma yapılarak, daha sonraki bölümlerde ele alındığı üzere siyasi kurumlar, farklı rejim türleri vb. dinamiklerin özünde sistem için gerekli olan kuvvetlerin birbiriyle olan ilişkilerini daha iyi anlamamızı sağlamaktadır. Dünya’da ağırlıklı olarak kuvvetler ayrılığı doktrinini temel alan yönetim sistemlerinin yanı sıra aksi yönde kuvvetler birliği esasına dayanan sistemleri de görmek mümkündür. Bu sebeple birinci bölümün temelini oluşturan kuvvetler ayrılığı ve kuvvetler birliği tartışması yapılmakla beraber, karşılaştırmalı siyasete yönelik yaklaşımlar ve yönetim sistemlerine de değinilmektedir.

Latin Amerika genellikle ‘Başkanlık sistemi’ coğrafyası olarak kabul edilmekte zira bölgedeki devletlerin çoğu bu yönetim sistemini tercih etmektedir. Ne var ki, burada uygulanmakta olan Başkanlık sistemi, Amerikan tipi Başkanlık modelinden farklıdır. O sebeptendir ki, bölgeye özgü olarak *Hiper Başkanlık* adı ile anılmaktadır. Can Akbay ve M. İsmail Coşkun Brezilya ve Venezuela mukayesesini özelinde bu durumu ele almaktadırlar. Zira Hiper Başkanlık modeli kontrol ve dengenin olmadığı veya sınırlı olduğu bir başkanlık modeli olarak ifade edilmektedir. Doğrudan halk tarafından seçilen Başkanın gücünün sınırlarını zaman zaman sınırdığı bir coğrafyada, yasama erkini ekarte etmeye çalışmak veya yargı kuvveti ve onun çizdiği sınırları görmezden gelmek Güney Amerika ülkelerinde sık sık karşılaşılan bir durumdur. Buradan hareketle bu bölümde yasal ve anayasal sınırlamalarına rağmen Başkanların zaman zaman uygulama alanında göz ardı ettikleri kuvvetler ayrılığı prensibi, Hiper Başkanlık modeli üzerinden aktarılmaya çalışılmıştır.

Parlamenteer sistem, Parlamenteer demokrasi veya Başbakanlık demokrasisi olarak adlandırılan ve üçüncü bölümde Federal Almanya ve Birleşik Krallık özelinde tartişılan parlamentarizm, çok partili sistemlerde çeşitli grupların varlığı ve temsil edilmesini esas almaktadır. Başbakan ve bakanların meclis üyeleri arasından seçilmesi, yürütmenin yasama organından çıktığı, bu sebeple yumuşak bir kuvvetler ayrılığını öngördüğü söylenebilir. Uzun bir geçmişe sahip olan parlamentarizm, bu bölümde Metin Özman ve Pelin Sultan Kara tarafından *Westminister modeli* ismiyle Birleşik Krallıktaki tarihsel gelişimini ve sonrası Federal Almanya Cumhuriyeti ile mukayesesi yapılmaktadır. Başlangıç noktaları ise meşruiyetin, müzakerenin ve temsiliyetin bulunduğu parlamentoları, parlamenteer siyasi kültüre ilişkin Avrupa geleneğini Birleşik Krallık ve Federal Almanya Cumhuriyeti özelinde ortaya koymaktır.

Gökçan Çetin Can'ın tartiştığı, Başkanlık ve Parlamenteer sistemlerinin bir ölçüde sentezi varsayılan Yarı-Başkanlık sistemi Fransa ve Portekiz Cumhuriyetleri mukayesesi ile ele alınmaktadır. Halk tarafından seçilmiş bir cumhurbaşkanı ve parlamentoya karşı sorumlu bir başbakan ve kabinenin hüküm sürdüğü bu sistemde, yürütmenin iki başlılığı (dualist) özelliği öne çıkmaktadır. Yürütme kuvveti içinde birbirlerini tamamlar mahiyette olması beklenen bu iki başlılık, Başkanın devletin başı olma vasfıyla devamlılığı temsil ederken, Başbakan ve kabinenin, hükümetin günlük işlerini yürütmesi esasına dayanmaktadır. Ne var ki, sistemin odağında, ayrı ayrı seçilen Başkan ve Hükümetin yetki ve kontrol noktasında çatışma riskini de beraberinde getirebileceği hususudur. Zira yetki dağılımının belirsizliği, sistemin işleyişini zaman zaman sıkıntıya sokabilmektedir.

Demokrasilerde görüş farklılıklarının olması olağandır ve olmalıdır da ne var ki bazı toplumlarda bu ayrımlar çok derin ve dahası keskin olabilmektedir. Bazen bir toplum dilsel, böl-

gesel, kültürel, etnik ya da ideolojik ayrımlarla o kadar bölünmüş olur ki, bu ayrışma çoğunluk yönetimi temelinde başa edilemez hale gelebilir. Böylesi durumlarda, topluluklar arası keskin farklılıklara aracılık etmek adına *oydaşmacı demokrasi* düzeni denenebilmekte ve istikrarlı bir siyasal sistemin ortaya çıkmasına çalışılmaktadır. Sihirli formül olarak da dile getirilen bu sistemi Belçika Krallığı ve İsviçre Konfederasyonu mukayesesinde, sistemin benzer ve farklı yönlerini daha iyi anlamak adına irdelenmeye çalışılmıştır. Her iki ülkede de toplulukların farklı istek ve beklentileri karşılamak adına uzlaşma zemini aramanın önemi aktarılmaya çalışılmıştır.

Yaşar Pınar Özmen'in tek partili devlet, tek partili sistem ya da kısa adıyla parti-devleti olarak adlandırılan rejimleri Viyetnam ve Küba özelinde ele almaktadır. Tüm komünist toplumlarda görüldüğü üzere parti ve devlet sıkı bir şekilde iç içe geçmiştir ve işlevleri büyük ölçüde tek bir kurumsal yapı içinde birleştirilmiştir. Bu tip rejimlerde, partinin baskın bir rolü vardır ve rejimin durumunu açıkça yansıtan 'parti devleti' kavramı kullanılmaktadır. Bu tip rejimlerde, partinin görev ve sorumluluk alanı, hükümetin alması gereken tüm önemli kararları almak olarak tanımlanmaktadır. Devlet kurumlarının önemli mevkilerinde parti çalışanlarının her biri, bir veya daha fazla göreve sahiptir. Parti ile doğrudan ilişkili kimselerin varlığı partinin yapısal hâkimiyetini sağlamaktadır. Dolayısıyla devlet ve partiyi kurumsal olarak ayrıştırmak mümkün değildir. Anayasaları gereği sadece bir partinin iktidarına dayanan, başka siyasal partilerin yasa dışı olduğu veya sınırlı ve kontrollü siyaset yapabildiği sistemler bu bölüm içinde yukarıda belirtilen iki ülke mukayesesi özelinde tartışılmaktadır.

Devlet adını verdiğimiz siyasal örgütlenmenin bir parçası olmasına rağmen ordular, baskı araçları üzerindeki kontrolleri nedeniyle zaman zaman bu gücü kullanarak yönetim üzerinde söz sahibi olabilmektedirler. Askeri rejimlere bakıldığında, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde bir darbe ile yönetimi

ele geçiren ve neticesinde bir askeri dikta ortaya çıkaran sistemlere de rastlamak mümkündür. Pek çok Latin Amerika ülkesinde 1960'lar ve 1970'lerde, sivil iktidarın baş edemediği bir takım siyasi ve ekonomik sorunlar sebebiyle askeri vesayet altına girdikleri görülmektedir. Sivil idarenin aksine, ordunun organize ve hiyerarşik yapısının zorluklara yanıt verme konusunda doğası gereği daha uygun olduğuna inanan bazı kesimlerin desteği ile Latin Amerika'da ülkenin içinden ya da dışından suni bir tehdit ve düşman algısı yaratılarak beraberindeki tek kurtuluşun ülkenin ordusunda olduğu gerekçesiyle, demokratik bir siyasal düzenin, askeri bir diktaya evrildiği farklı örnekler mevcuttur. Erden Kişi askeri diktatörlük rejimlerinin doğası ve tarihini irdeleyerek, Arjantin ve Şili karşılaştırması üzerinden rejimlerin benzer noktalarına dikkat çekmektedir.

Kitabın bölümlerinde ifade edilen görüşler yazarların kendilerine aittir.